

Zamyšlení o významu a funkci chrámu

Náboženská stavba je určena pro niterný duchovní život věřících, ale současně je to stavba svým významem patřící k městu, k obci, ke konkrétnímu místu, ke krajině, ke kulturnímu dědictví. A platí to nejen o historických stavbách kostelů z dávné doby, ale i o stavbách z novější doby, které budovala Církev československá husitská v řadě našich měst a obcí.

Křesťanské stavby bývají označeny různými jmény – podle nejrůznějších postav svědků – z dávné i nedávné tradice a historie. Ale v případě kostela nejde o lidi, jakkoliv se vyznačují vírou, zbožností a moudrostí, ale jde především o věčného Boha a Pána všeho. Každý chrám, kostel, kaple, modlitebna odkazují k jednomu jedinému Bohu – Pánu nebes a země a Vládci všeho.

Důvodem stavby chrámu je bázeň před Bohem. Bázeň před Bohem není strach, ale skutečná úcta. Je to postoj člověka, který si je vědom své závislosti na tom, kdo ho přesahuje, závislosti na Bohu. Chrámy vznikaly a vznikají jako vyjádření úcty k Bohu. Zpětně tuto úctu vyvolávají.

Ve svém životě potřebujeme vědomí velikosti, toho, co nás přesahuje, toho, co je víc než naše lidská omezenost, naše problémy a starosti tohoto života. Potřebujeme vědomí duchovního rozměru, ke kterému odkazuje právě prostor chrámu. Velikost jeruzalémského chrámu svou monumentálností měla představovat velikost Boží. Ale touto velikostí není míněna velikost prostorová, která se odráží v nezměřitelných rozměrech kosmu – jeho díla, ale jde o Boží univerzálnost, všeobsáhlost. Velikost Boží spočívá v tom, že přesahuje všechny naše omezené lidské představy, všechna námi vytvořená božstva a modly. Velikost Boží je také v tom, že do své lásky zahrnuje různé lidi z mnoha míst, národů a kultur. Jak to vyjádřil Ježíš ve svém učení, že Bůh Otec má na zřeteli všechny lidi bez rozdílu jejich původu a náboženské příslušnosti.

Nedávno mě zaujala představa jednoho architekta, který navrhoval nový ekumenický kostel. Tato stavba měla sloužit nejen křesťanským církvím, ale také židovství a jiným náboženstvím. Z tohoto důvodu tam neměl být žádný viditelný symbol – žádný kříž nebo symbol Boží Trojice. Podle představy architekta by taková stavba měla být co nejvíce otevřena všem. Žádná církev by se neměla v tomto prostoru „zabydlet“. Je možné pouze přijít, vykonat náboženský obřad a zase odejít. Výsledkem takto pojatého kostela je zcela prázdný prostor, do kterého jediným oknem proniká světlo. Ale je toto skutečný Boží dům či dům církve? Nemá být naopak kostel či sbor místem, kde se cítíme být doma, kde zakoušíme náš duchovní domov?

Charakteristické pro náboženskou stavbu, pro křesťanské chrámy, kostely a kaple je, že vznikají z darů a obětí. Stavby kostelů, které zdobí naše města a obce, byly podporovány majetnými lidmi, ale svůj dar dávali i lidé nemajetní. Sbory Církve československé husitské vznikaly právě z takových darů a obětavosti věřících lidí, kteří tak vyjadřovali svůj živý vztah k Bohu, k církvi i ke

konkrétnímu místnímu společenství, které usilovalo setkávat se k bohoslužbě v důstojných podmínkách.

Chrám je viditelným znamením naší lidské sounáležitosti, a to jak ve své šíři, neboť jsou do ní zahrnuti mnozí ve své rozmanitosti, tak i ve své hloubce, neboť jeho historie sahá hluboko do minulosti. Kostel je místem, kde se můžeme setkávat, poznávat, navzájem se sdílet, podpírat se, povzbuzovat a obohacovat. A tato naše sounáležitost je jak s těmi, s nimiž žijeme v určitém místě, ale i s minulými generacemi, s věřícími lidmi, kteří zde žili před námi a již odešli do věčnosti. S těmi, kteří přicházeli do tohoto kostela, měli v něm své místo, prožívali své životní příběhy a osudy a vedli svůj zápas víry. O to jde v církvi i dnes – probouzet v sobě i v druhých lidech vědomí sounáležitosti. Patříme přece k sobě, vytváříme konkrétní společenství.

Kostel je místem setkání. Kostel je místem setkávání mnohých s věčným Bohem v Ježíši Kristu. Kamenná stavba však nestačí k tomu, aby se dnes člověk setkal s živým Bohem. Protože Bůh nepřebývá ve zdech chrámů, ale v srdcích věřících křesťanů – v živém chrámu – v církvi. K setkání s Bohem je nutný především duchovní chrám – společenství věřících lidí. Tento chrám máme my křesťané v přítomnosti budovat.

Chrám není nikdy zcela dokončen a utváří se po staletí či desetiletí a vyžaduje stálou péči a budovatelské úsilí, vstřícnost a spolupráci, různé odborníky i obětavé podporovatele. Stále probíhají jeho opravy, obnovy a úpravy. A to se týká nejen stavby z kamenů, cihel či železobetonu, ale zvláště duchovního chrámu z živých kamenů – utváření společenství sester a bratří. Dílo v církvi není dokončené nikdy a nemůže být uzavřené. Naším úkolem je nejen udržovat stavby, obnovovat je, adaptovat je, nově je využívat. Naším úkolem je budování společenství – duchovního chrámu (Ef 2,22; 1 Pt 2,5). Budování Božího chrámu znamená budování stavby přesahující čas a prostor – věčného duchovního příbytku – živého společenství církve Ježíše Krista.

Tomáš Butta